

บันทึก

เรื่อง การประกวดราคาซื้อน้ำมันเตาเดือนละ ๖๐,๐๐๐ เมตริกตัน
ระยะเวลา ๓ ปี (ปัญหาเกี่ยวกับการเลิกจ้างหุ้นส่วนจำกัด)

ตามที่กระทรวงกลาโหมได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กท.๐๕๐๕/๑๗๖๑๐ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๒๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอให้พิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการประกวดราคาซื้อน้ำมันเตา ทั้งนี้ โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า องค์การเชื้อเพลิงกระทรวงกลาโหม ได้ออกประกาศแจ้งความประกวดราคาซื้อน้ำมันเตา จำนวนเดือนละ ๖๐,๐๐๐ เมตริกตัน มีกำหนดระยะเวลา ๓ ปี โดยมีรายละเอียดเงื่อนไขตามประกาศแจ้งความประกวดราคาขององค์การเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๒๑ และวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๒๑ คณะกรรมการเปิดซองประกวดราคาได้รายงานผลการเปิดซองประกวดราคาซื้อน้ำมันเตาตามเรื่องนี้แล้วมีความเห็นว่า สมควรซื้อน้ำมันเตารายนี้จากหุ้นส่วนจำกัดสามแสนพันวัง ในราคา CIF บางจากบางโปรง เมตริกตันละ ๗๙.๔๕ เหรียญสหรัฐอเมริกา กำหนดชำระเงิน ๖๐ วัน หลังจากได้รับน้ำมันแต่ละเที่ยวเรือ องค์การเชื้อเพลิงได้รายงานคณะกรรมการองค์การเชื้อเพลิงเพื่อขออนุมัติซื้อตามที่คณะกรรมการเปิดซองเสนอ

คณะกรรมการองค์การเชื้อเพลิงได้มีมติในการประชุม ด่วนพิเศษ ครั้งที่ ๓/๒๕๒๑ วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๒๑ เห็นว่า ในระหว่างที่องค์การเชื้อเพลิงทำการเปิดซองพิจารณาราคาซึ่งปรากฏผลว่าหุ้นส่วนจำกัดสามแสนพันวังเป็นผู้เสนอราคาต่ำสุดตามเงื่อนไขนั้น ผู้เสนอในนามของหุ้นส่วนจำกัดสามแสนพันวัง คือ นายชฎ ธาระวานิช ได้ตกอยู่ในสภาพบุคคลล้มละลายไม่มีสิทธิที่จะทำนิติกรรมใดๆ ได้ ต่อมาหุ้นส่วนจำกัดสามแสนพันวังได้ร้องเรียนและชี้แจงว่าศาลได้สั่งให้ล้มละลายเฉพาะตัวนายชฎ ธาระวานิช แต่หุ้นส่วนฯ มิได้ถูกศาลสั่งแต่อย่างใด ซึ่งต่อมาได้มีการประนอมหนี้และศาลได้สั่งถอนการเป็นบุคคลล้มละลายดังกล่าวแล้ว การตอบสนองในการรับราคาของหุ้นส่วนฯ นี้ เกิดขึ้นภายหลังศาลได้ถอนการเป็นบุคคลล้มละลายแล้วหุ้นส่วนฯ จึงควรที่จะมอบอำนาจให้นายชฎ ธาระวานิช ทำนิติกรรมตามกฎหมายได้ อนึ่ง กรมพระธรรมนูญ ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วเห็นว่า การยกเลิกการล้มละลายมิได้มีผลให้การกระทำอันเป็นโมฆะไปแล้วบังเกิดผลกลับคืนมาได้ แต่เพื่อเป็นการชี้ขาดจึงได้ส่งปัญหาดังกล่าวมาให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาและให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องนี้ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๖) ได้

พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า มาตรา ๑๐๕๕^๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้วางหลักเกณฑ์สำหรับห้างหุ้นส่วนสามัญว่า เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งล้มละลาย ห้างหุ้นส่วนสามัญนั้นย่อมเลิกกัน และมาตรา ๑๐๘๐^๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก็ได้บัญญัติให้นำบทบัญญัติว่าด้วยห้างหุ้นส่วนสามัญข้อใด ๆ ที่มีได้มีการยกเว้นหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงโดยบทบัญญัติแห่งหมวด ๓ ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจำกัด มาใช้บังคับแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามแสนพันซึ่งถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลายนี้ด้วย แม้ว่ามาตรา ๑๐๙๒^๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะวางหลักเกณฑ์ไว้ว่า การที่ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด ตาย หรือล้มละลาย หรือตกเป็นคนที่ไร้ความสามารถ ไม่เป็นสาเหตุให้ห้างหุ้นส่วนนั้นเลิกกันไป (ยกเว้นกรณีที่มีสัญญากันไว้ก่อน) ก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายชัช ธาระวานิช เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด และเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัดสามแสนพันซึ่งตามหนังสือรับรองซึ่งสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรุงเทพมหานครออกให้กับห้างหุ้นส่วนจำกัดสามแสนพัน การล้มละลายของ นายชัช ธาระวานิช จึงไม่อยู่ภายในบังคับมาตรา ๑๐๙๒ และมีผลทำให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามแสนพันต้องเลิกไปตามมาตรา ๑๐๕๕

นอกจากนั้น ข้อ ๗^๔ ของแจ้งความองค์การเชื้อเพลิง เรื่อง การประกวดราคาซื้อน้ำมันเตา ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๒๑ ยังได้กำหนดไว้ว่า การเสนอราคาจะต้องกระทำโดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนซึ่งจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย การยื่นซองประกวดราคาของ นายชัช ธาระวานิช ในนามของห้างหุ้นส่วนจำกัดสามแสนพัน ซึ่งได้กระทำไปในขณะที่ นายชัช ธาระวานิช เป็นบุคคลล้มละลายเช่นนี้ แม้ภายหลังศาลจะได้มีคำสั่งถอนการเป็นบุคคลล้มละลายของ นายชัช ธาระวานิช ก็ตาม ก็ไม่อาจทำให้การยื่นซองประกวดราคานั้นมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายได้ เพราะได้กระทำในขณะที่ห้างหุ้นส่วนจำกัดได้เลิกกันไปแล้วเพราะผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดตกเป็นบุคคลล้มละลาย ฉะนั้น จึงต้องถือว่า การยื่นซองประกวดราคาของ นายชัช ธาระวานิช ในนามของห้างหุ้นส่วนจำกัดสามแสนพันไม่มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย เพราะขัดต่อเงื่อนไขข้อ ๗ ของแจ้งความองค์การเชื้อเพลิงดังกล่าว อีกประการหนึ่งด้วย

^๑ มาตรา ๑๐๕๕ ห้างหุ้นส่วนสามัญย่อมเลิกกันด้วยเหตุดังกล่าวต่อไปนี้

๑. ล

๑. ล

(๕) เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งตาย หรือล้มละลาย หรือตกเป็นคนที่ไร้ความสามารถ

^๒ มาตรา ๑๐๘๐ บทบัญญัติว่าด้วยห้างหุ้นส่วนสามัญข้อใด ๆ หากมิได้ยกเว้นหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปโดยบทบัญญัติแห่งหมวด ๓ นี้ ท่านให้นำมาใช้บังคับแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัดด้วย

๑. ล

๑. ล

^๓ มาตรา ๑๐๙๒ การที่ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดตายก็ดี ล้มละลายหรือตกเป็นคนที่ไร้ความสามารถก็ดี หากเป็นเหตุให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดต้องเลิกกันไม่ เว้นแต่จะได้มีข้อสัญญากันไว้เป็นอย่างอื่น

^๔ ข้อ ๗ ผู้เสนอราคาจะต้องเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนซึ่งจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย และผู้เสนอราคาต้องนำหลักฐานการจดทะเบียนเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนซึ่งจดทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลาง กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ รับรอง มาแสดงต่อคณะกรรมการรับซองประกวดราคา และหลักฐานดังกล่าวจะต้องมีอายุไม่เกิน ๑๒ เดือน นับตั้งแต่วันที่ทางราชการออกให้จนถึงวันที่ยื่นซองประกวดราคา ๑. ล

๑. ล

๑. ล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๖) จึงเห็นว่า การยื่นขอประกวดราคาของ นายชัย ธาระวานิช ในนามของห้างหุ้นส่วนจำกัดสามแสนพันวังไม่มี ผลสมบูรณ์ตามกฎหมายเพราะได้กระทำไปในระหว่างที่ห้างหุ้นส่วนจำกัดได้เลิกไปแล้ว ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามแสนพันวังจึงไม่มีคุณสมบัติตามข้อ ๗ ของแจ้งความองค์การเชื้อเพลิง เรื่อง การประกวดราคาซื้อน้ำมันเตา ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๒๑ การเสนอราคาของห้างหุ้นส่วนจำกัด สามแสนพันวังจึงไม่มีผลประการใดในการประกวดราคาครั้งนี้

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๒๑